

Modersmåls erkända roller och negligerade behov

**-BEGREPPET – EN SOCIAL OCH
SYMBOLISK KONSTRUKTION, ALLTMER
SÄLLAN ANVÄNT I FORSKNING, MEN
ÅTERKOMMER I IDEOLOGISKA/POLITISKA
DEBATTER OCH I STYRDOKUMENT**

**-ALLMÄNDEBATT OCH ATTITYDER PÅ
TVÄRS MOT STUDIER, UTVÄRDERINGAR
OCH LAGAR**

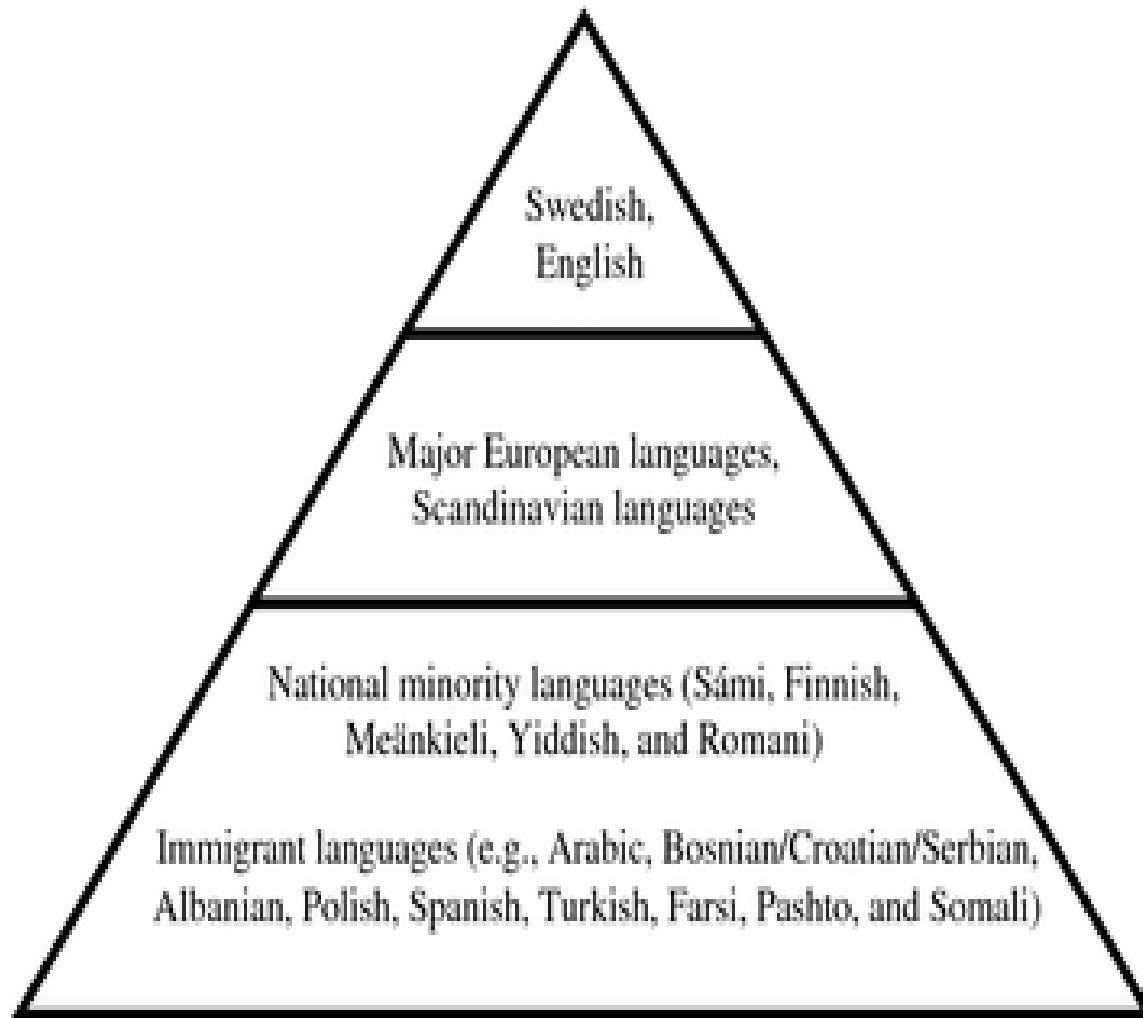
**-ERKÄNDA ROLLER MEN OUPPFYLLEDA
BEHOV**

-SLUTSATSER

När spelar modersmålsaspekter en roll?

- När man diskuterar **likvärdighet** i utbildningsfrågor/
equity in education
- När det finns en stark tradition av normativ **monolingual habitus** i samhället och i utbildningssystemet (Gogolin, 2002)
- När det finns en **stark uppdelning i fråga om** social, politisk och ekonomisk **makt**, och där språk spelar en nyckelroll för flerspråkigas (barns) förutsättningar
- När retorik/lagstiftning och verkligheten skiljer sig mycket åt
- När **flerspråkiga barn** och deras **andraspråk** diskuteras = helhetsperspektiv på barnet

English as a Transcultural Language in Swedish Policy and Practice

(A visual representation based on Josephson, 2004, p. 128)

Två dimensioner och orsaker till konflikter om utbildning, avhängiga valet av språk

- **Full tillgång** till eller inte, till **lärande, individuell utveckling**, socialt **medborgarskap** och det **demokratiska** samhällets hållbarhet = 'entré och integration in i systemet'
= ideologisk diskussion
- **Resultaten av systemet**, "exit" = lösningarna, som leder till olika grad av framgång, i former av **betyg, språklig kompetens**/korrekthet, andelar och avhopp från **gymnasieutbildningar** samt andelar i **högre utbildning**; andelar i **teoretiska** program
= språklig och utbildningsekonomisk utvärdering

Modersmålsuppfattningar

Skutnabb-Kangas, 1981, 1984

- **CRITERION DEFINITION**
- **ORIGIN** the language one learned first
- **IDENTIFICATION**
- a. internal. a. the one one identifies with
- b. external b. the one one is identified as a native speaker of by others
- **COMPETENCE** the language one knows best
- **FUNCTION** the language one uses most

Andra: sociala, kulturella, historiska

- Enkulturation/
Socialisering
- Samhällets språk
- Talgemenskapens/
gruppens språk
- Etablera historisk
anknytning och kunskap
- Symboliskt: nationellt/
etniskt

"It is the language community of the mother tongue, the language spoken in a region, which enables the process of enculturation, the growing of an individual into a particular system of linguistic perception of the world and participation in the centuries old history of linguistic production."

(W. Tulasiewicz and A. Adams, "What Is Mother Tongue?" *Teaching the Mother Tongue in a Multilingual Europe*. Continuum, 2005)

"[T]he general usage of the term 'mother tongue' . . . denotes not only the language one learns from one's mother, but also the speaker's dominant and home language, i.e. not only the first language according to the time of acquisition, but the first with regard to its importance and the speaker's ability to master its linguistic and communicative aspects.

N. Pokorn, Challenging the Traditional Axioms: Translation Into a Non-Mother Tongue. John Benjamins, 2005

Finland, OPM/Undervisningsministeriet, 2006

Maahanmuuttajien äidinkielen opetus

Oman äidinkielen merkitys

Jokaisella lapsella on oikeus omaan äidinkieleensä ja kulttuuriinsa.

Oma äidinkieli on

oppilaan **ajattelun** ja **tunteen** kieli ja osa oppilaan oman **identiteetin** muodostumisesta. Se on **kulttuurin säilyttämisen** ja **siirtämisen** väline.

Äidinkielen hallinta tukee oppilaan

vuorovaikutusta omassa

kieliyhteisössään. Sitä tarvitaan

sekä **päivittäiseen perhe-** ja ystäväpiirissä

tapahtuvaan **kommunikointiin** että pidettäessä yllä yhteyksiä

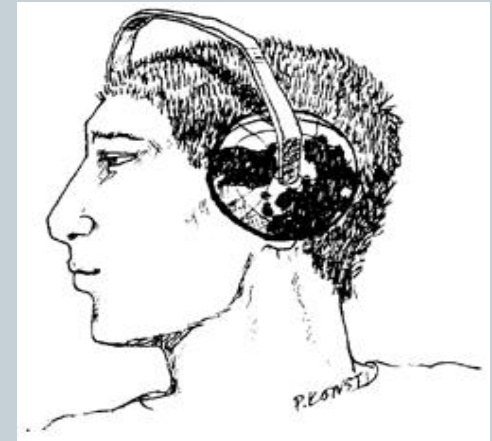
muualla asuvien sukulaisten ja ystävien kanssa.

Oman äidinkielen riittävä hallinta tukee myös aikuistuvan nuoren

osallisuutta lähtömaansa yhteiskunnallisessa elämässä,

virallisessa asianhoidossa tai **kulttuurisiin palveluihin**

osallistumisessa.

Axelsson, Rosander & Sellgren 2005

- **Modersmål** och **förstaspråk** anger det språk som barnet socialiseras på i hemmet. ...**språkarv**... i det fall föräldrarna talar ett annat språk än svenska, och barnet har möjlighet att lära sig det språket, och sannolikt hör det hemma, men föräldrarna socialiserar barnet på svenska.

Modersmål, sammanfattande syn

- "The notion of '**mother tongue**' is thus a **mixture of myth and ideology**. The **family is not necessarily the place where languages are transmitted**, and sometimes we observe breaks in transmission, often translated by a change of language, with children acquiring as first language the one that dominates in the milieu. This phenomenon . . . concerns all multilingual situations and most of the situations of migration."
(Louis Jean Calvet, *Towards an Ecology of World Languages*. Polity Press, 2006)

Betydelsen vs. ”verkligheten” – otydliga i en fragmenterad, globaliserad värld

- Uppblandade av **demografiska förändringar**
- Samhällen, grupper och individer alltmer **plurilinguala och multilinguala**, liksom transkulturella
- **Superdiversity/supermångfald** och **engelska** tillkommer
- Kulturell del integrerad i språket
- Individuell och gruppnivåns **bristande språkutveckling**
- Individuell och gruppnivåns **språkbyte** och **språkförlust**
- För nationella minoriteter i Sverige: **språklig revitalisering**
- Språk som **social konstruktion** – samtalsdiskursen

Social konstruktivism – och globalisering

...”the real objects of globalisation are not languages, but **genres, registers and styles**, and that ‘language’ itself is often a poor indicator of the processes that characterise language in globalisation.”
Blommaert, 2007

Men missar en del av poängerna, bl a den symboliska funktionen o politikdelen

Den politiska poängen

- "The vagueness of this term has led some researchers to claim . . . that **different connotative meanings** of the term 'mother tongue' vary according to the intended usage of the word and that differences in understanding the term can have far-reaching and **often political consequences.**"

(N. Pokorn, *Challenging the Traditional Axioms: ...2005*)

Så ändå trillar vi dit...

- Tills vidare kan man använda det så länge ingen annan term slagit igenom eller ersatt modersmål i lagtexter och den allmänna debatten. Och i många fall är det **inte modersmålet** som är avgörande, utan **deltagande i modersmålsundervisningen** – relaterat till andra avgörande faktorer, såsom andraspråkets inläring – som är knäckfrågan, och som till sitt innehåll ännu är dåligt undersökt.*

Få studier om klassrummet ur uppdaterat L1+L2-perspektiv; Avery, 2011, "arabiska klasser"

- **Språkens övergripande användningsområden:**
- Båda språken (svenska och arabiska) talas av lärarna: klassrummet markeras därmed som tvåspråkigt
- *Funktionell fördelning mellan språken:*
- Svenska är det dominerande skolspråket, språket för kunskapsbyggande,
- markerar auktoritet
- Dessa funktioner bärs delvis också av högarabiskan/skriftspråket
- Talad arabiska används för rent språkliga frågor /översättningar

Vad handlar det egentligen om?

- Milani, 2007:
- **Debatterna** om modersmålet i svensk debatt [utöver inlärnings- och språkinlärningsaspekter] **symboliska** för andra samhälleliga och ideologiska konflikter, **”disguised assimilationism”** vs. **”multilingualism”**;
- + de exkluderar varandra
- Wingstedt, 1998 (n= 331):
- **Attityders** roll:
- ”Det vore bra om invandrarspråken försvann - *i Sverige talar vi svenska*” = 43 %
- ”Modersmål viktigt för att uttrycka känslor” = 91,1 %
- ”Modersmål viktigt för självvärdering och identitet” = 96,7 %
- ”Att kunna modersmålet ... viktigt för utveckling av tänkande och intelligens” = 90 %

Wingstedt, 1998, forts.

- ”Att lära sig modersmålet väl är en förutsättning för att lära sig ytterligare språk” = 92,8 %
- **Paradoxer...**
- ”Flerspråkighet i ett land leder till segregation och skapar konflikter” = 49,7 %
- ”Det berikar ett land om många språk talas där” = 72,1 %
- ”*I Sverige talar vi svenska*” = 66,1 %
- ”Alltför många invandrare talar dålig svenska” = 77,6 %
- ”Invandrarföräldrar borde tala **svenska** med deras barn så mycket som möjligt” = 68,5 %
- ”Det är bra om invandrare till Sverige bevarar sina modersmål och lär dem till sina barn” = 71,3 %
- ”Alla invandrarbarn borde från början lära sig att svenska är deras modersmål” = 41,1 %

Skillnader i Språklagen, 2009:600 – blir delvis paradoxer i tillämpningen

- Svenska och nationella minoritetsspråk behandlas **lika i lagtexten**, men inte i praktiken, invandrarspråk för sig:
- **Svenska** är det gemensamma huvudspråket, det ska man kunna **använda, utveckla och lära sig genom det allmännas försorg**
- De **nationella minoritetsspråken (finska, jiddisch, meänkieli, romani chib, samiska)** ska man kunna **använda, utveckla och lära sig**, medan
- **Invandrarspråk** ska man kunna **använda och utveckla**

Moders- målets och andraspråkets roller erkända av Skolverket, Skolinspek- tionen och Högskole- verket*

Modersmål i förskola, modersmålsundervisning, studiehandledning och tvåspråkig undervisning i skola. Modersmålet har stor betydelse för barnets identitet och självkänsla. Modersmålet är grunden för barnets förmåga till inläring.

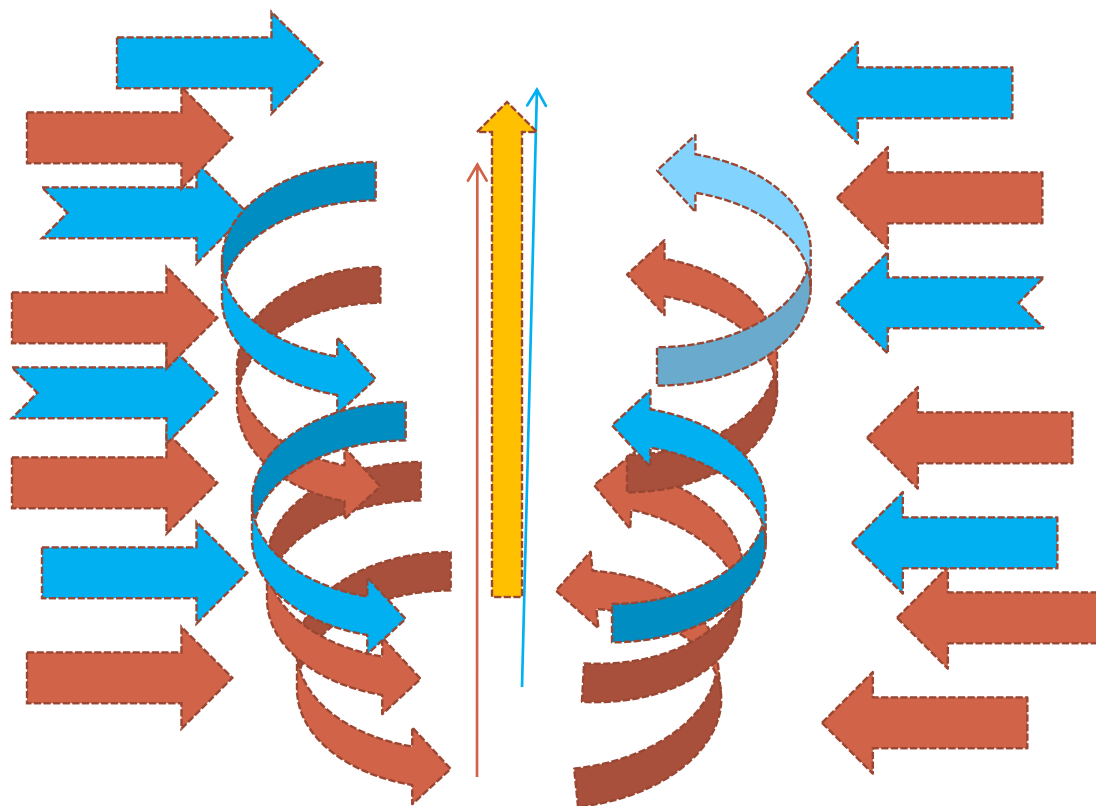
Barnet lär sig sitt andraspråk och andra ämnen lättare.

Det är en stor fördel för samhället att många människor är flerspråkiga.

Skolverket

<http://modersmal.skolverket.se/index.php/om-modersm%C3%A5l>

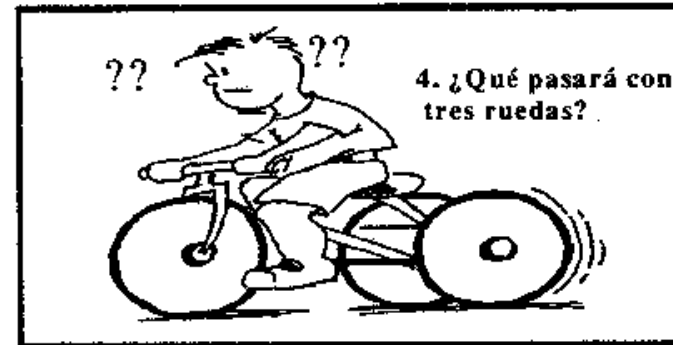
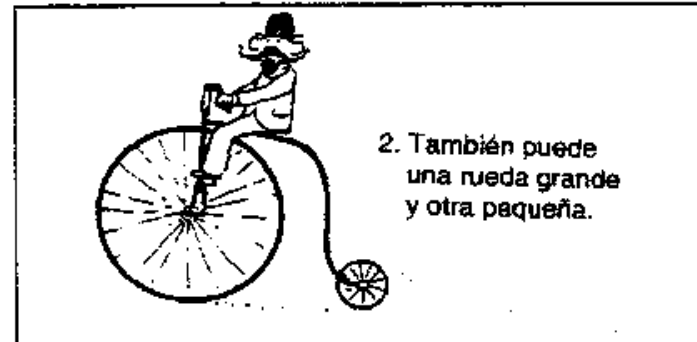
Relation language and cognition

(Jim Cummins;
Ellen Bialystok)

Language Cognitive development
Bi-/multilinguals when
bilingual development takes place

LA BICICLETA DE CUMMINS

**Cummins's bicycle and early trilingualism
(Lasagabaster, 2007)**

Men, i media och den allmänna debatten...

- *Dagens Samhälle*, 051124, om Malmö, om tvåspråkiga barns förskoleverksamhet:
- ...Nästan en fjärdedel av eleverna i Malmö går ut nian utan godkänt i alla kärnämnen. En anledning är att så många ungdomar är **halvspråkiga** – talar två språk men är inte bra på något av dem. ...
Det här är mumbo jumbo. Att inte hårdatsa på svenska bland så små barn, när de är som mest receptiva, är ett svek mot dem, säger kommunalrådet Thorbjörn Lindhqvist (m). ...
- *Sydsvenskan*, Om Mohammed, ”problembarn”, 050228:
- ...Om barnen har problem med språket kan de inte ta in den undervisning som erbjuds. Sen halkar eleverna efter och hamnar utanför skolsystemet, vilket kan få förödande konsekvenser. –Min egen hypotes är att många så kallade värstingar i Malmö är **halvspråkiga**, säger han. (=Matti Laukkanen, socionom; artikel av Tobias Rydin)

Anna-Lena Immo

Forskare, andra discipliner

- *Helsingborgs Dagblad*, 030804, Intervju med Masoud Kamali, professor i sociologi, som studerat 300 invandrarungdomar i två medelstora svenska städer:
....-De har inga egna bilder av hemlandet och delar inte föräldrarnas värderingar och normer. De är svenska. Men samtidigt accepterar andra sidan av samhället dem inte heller. Många ungdomar skapar därför sina egna kulturer och blir inte tvåspråkiga utan **två-halvspråkiga**, säger han. ... Malin Axelsson.

KOMMENTARER/KRONIKK

[07.12.05]

Ta vare på det tospråklige potensialet

Statens politikk har et til dels negativt og til dels terapeutisk syn på minoritetenes morsmål som fag og opplæringsspråk i skolesystemet, skriver kronikkforfatteren. Utdanning nr. 26/05. Av Kamil Øzerk

.....

De interesserte fikk tilbud om opplæring ...to til fire timer i uka helt fram til 1987. ... Det samme gjaldt også for tilbudet om opplæring i morsmål: **tre til fem timer i uka.** M87s målsetting om funksjonell tospråklighet og ressursene til norsk og morsmål, gjorde at flere skoler og kommuner med et stort antall minoritets elever satte i gang en eller annen form for kortvarige tospråklige modeller under betegnelsene tokulturelle klasser, språkstasjoner, språkhomogene ungdomstrinnsklasser med to lærere, innføringsklasser og mottaksklasser.

Det var et inkluderende paradigme ... til begynnelsen av 1990-tallet. [...] senere reformene L93- og L97, resulterte i en politikk som representerte et ekskluderende paradigme overfor språklige minoriteter. I den offentlige retorikken har det vært positive omtaler, men i praksis ble tospråklighetsmålsettingen avskaffet i år 2000. ...

Tillämpningen: Kursplan Modersmål, LG 11

- *Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts. Att ha tillgång till sitt modersmål underlättar också språkutveckling och lärande inom olika områden.*

Kursplan Modersmål, Skolverket

- Genom undervisningen i ämnet modersmål ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att
 - *formulera sig och kommunicera i tal och skrift,*
 - använda sitt modersmål som ett medel för sin språkutveckling och sitt lärande,
 - *anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,*
 - *urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer,*
 - *läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften, och*
 - reflektera över traditioner, kulturella företeelser och samhällsfrågor i områden där modersmålet talas utifrån jämförelser med svenska förhållanden.

**... på 30-60 minuter i veckan, frivilligt;
utan modersmålsbas i förskolan**

Kursplan svenska, Skolverket, II

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar

-att utveckla sin förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift,

-läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,

-anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,

-urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och

-söka information från olika källor och värdera dessa.

...på 3-5 timmar i veckan, +

ämnesundervisning på svenska, plus

omnipresent närvaro av språket och

obligatoriskt bruk av svenska i förskolan

Indikativt: Skolinspektionens kvalitetsrapport, 2012 – nationella minoritetsspråk som modersmål

- Många kommuner **saknar kunskap** om de nationella minoriteterna
- **Informationen** om undervisning i nationella minoritetsspråk **brister**
- **Modersmålsundervisning räcker inte**
- En **lågt prioriterad** fråga i många kommuner
- **Otydlig ansvarsfördelning**
- **Stor brist på lärare**
- Tvåspråkig undervisning finns knappt i kommunal regi
- **Modersmålsämnets marginalisering och negativa attityder** till mångkultur kan antas ha betydelse för hur kommuner agerar när det gäller elevers möjlighet att få undervisning.

Förskolan, nationella minoritetsspråk, Skolinspektionen, 2011

Granskningen visar sammantaget:

-19 av 47 kommuner hade **inte informerat** de nationella minoriteterna om att de har rätt till plats på en förskola där hela eller delar av verksamheten bedrivs på minoritetsspråk.

-20 av 47 kommuner hade **inte undersökt behovet** av sådan förskoleverksamhet.

-12 av 47 kommuner **erbjöd inte plats** i en förskola där hela eller delar av verksamheten bedrevs på minoritetsspråk.

Hult (2012) – jämförande kritik

- “The niche for mother tongues is framed as limited to “cultural identity,” “minority groups,” “minority culture,” and individual “self-esteem” rather than for Swedish society as a whole or for access to broader educational opportunities like Swedish and English”.
- (Based on curricula descriptions)
- On mother tongues, Hult 2012
- “The ability to use a number of languages is important for international contacts, and for an increasingly internationalised labour market in order to take advantage of the rapid developments taking place in information and communications technologies, as well as for further studies. A knowledge of languages is needed for studies, travelling in other countries and for social and vocational contacts of different kinds. “
- On Modern languages, Hult 2012

Forskning om tvåvägsprogram i Tyskland

**Joana Duarte
(2009; incl. in
EUCIM-TE project)
dual bilingual
education,
Portuguese and
German in
Hamburg**

- Summary of results
- “It can thus be concluded that **school achievement seems to be related to certain aspects of a cognitive academic linguistic style and not to a language proficiency related to colloquial everyday speech.** In this study, the students showing a high use of certain linguistic structures representative of this style, presented better results in reading comprehension. **In the promotion of this school language, the importance of the students’ first language, in the form of a two-way bilingual education model, seems to be beyond dispute;** after six years of two-way bilingual education in German and Portuguese, the students with different language presuppositions cannot be statistically distinguished from each other.”

Morsmål styrker norskhet

Av: [Ellen Stokland](#)

Morsmålsundervisning styrker tilknytningen til Norge, mener språkforskeren Pia Johanne Lane.

Det er feil at tospråklighet skaper avstand til norsk kultur, ifølge Lanes ferske doktoravhandling *A Tale of Two Towns. A Comparative Study of Language and Culture Contact*.

- Snarere tvert om. Aksept for flerkultur og eget språk fremmer integrering og en positiv tilknytning til Norge, sier hun.
- Blir du fratatt språket ditt, får du et kulturelt hull. Du blir fremmedgjort, og får avstand til majoritetssamfunnet, forklarer språkforskeren.

Hennes nylig avlagte doktorgrad handler om språk og identitet blant finsktalende kvener i Bugøynes ved Varangerfjorden og finske innvandrere i Canada.

- Norge og Canada har hatt svært forskjellig språkpolitikk. Det har virket inn på både språkutvikling og hvilket forhold minoritetene har til landet de bor i, sier Lane.

Oktober 2006

AFK-studien: elever med modersmål andra än danska och svenska, 2011

Resultaterne af den kvantitative undersøgelse viser, at deltagelse i modersmålsundervisning i **Danmark** kan forbedre elevernes **læseforståelse**. Indvandrererelever i **Sverige**, der modtager modersmålsundervisning, klarer sig **bedre i både svensk og matematik**. Derudover synes en generel høj deltagelse i modersmålsundervisning på skolen at have særskilt betydning for matematikkarakteren i Sverige, dvs. at jo flere indvandrererelever på skolen der deltager i modersmålsundervisning, desto højere er matematikkaraktererne.

Skolverket, Rapport 321, 2008

- Viktiga resultat...

- Men det är kanske mindre troligt att **motivationen** som enda faktor skulle resultera i ett så pass **mycket högre meritvärde**, sammanfattande elevens betyg i de 16 bästa ämnena, jämfört med eleverna som inte har deltagit i undervisningen. Däremot kan elevers och föräldrars **motivation** säkert bidra **som en förstärkande faktor** i det förhållande som språkforskningen har fört fram, nämligen **betydelsen av goda kunskaper i modersmålet för elevers möjligheter till lärande och kunskaper i andra språk och i andra ämnen.***

*Med ett
annat
modersmål,*
2008. Rapport 321

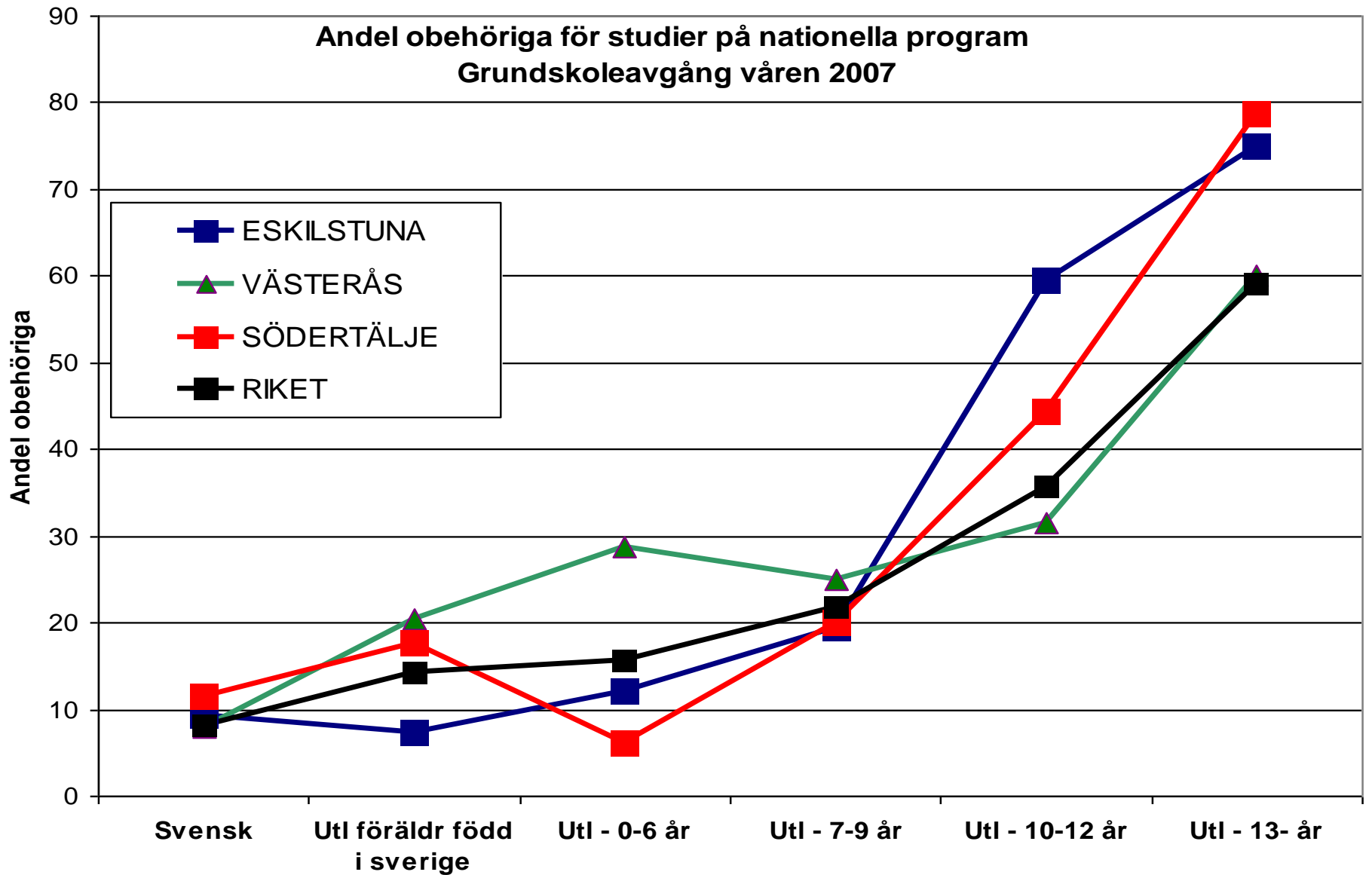
www.skolverket.se

Sammanfattningsvis framstår undervisningen i modersmål i studien som å ena sidan möjligt viktig för elevernas allmänna kunskapsutveckling och å andra sidan som en verksamhet som försiggår till stor del utanför skolans övriga verksamhet och som i det närmaste kan beskrivas som marginaliserad.

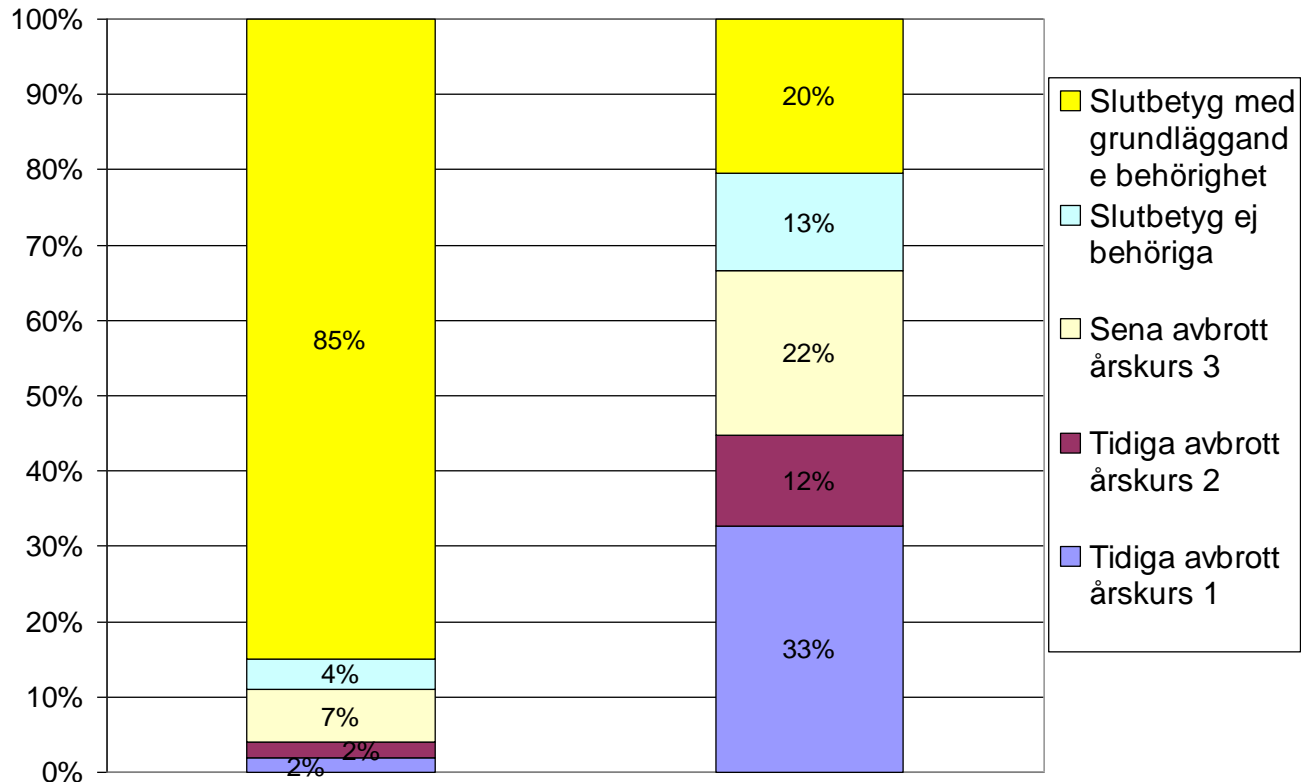
Såttillvida framträder den möjliga effekten av ett deltagande i modersmålsundervisningen, synligt i genomsnittligt högre meritvärden, i det närmaste som en frontalkrock gentemot bilden av undervisningens marginaliserade position i svensk grundskola.

Kontrasten.... ->

Andel obehöriga för studier på nationella program Grundskoleavgång våren 2007

Studieresultat i gymnasieskolan i riket: Källa Skolverkets rapport från augusti 2008

Flickor med svensk bakgrund och högutbildade föräldrar

Pojkar med utländsk bakgrund som invandrat efter grundskolestart och som har lågutbildade föräldrar

Language gap and thus non-equity increasing (OECD 2005)

- **Role of mother tongue accepted by the NAE, (for “active bilingualism”) but,**
- 10 years ago (1995<-2005), 60% of all ‘multilingual children’ at **pre-school** received **mother tongue assistance.**
- Today, this figure has declined **to 13% at present (2005);**
- Changing trends recently among some language groups

Situationen ute i landet, t ex Göteborg

Ett exempel, erkänd roll, Göteborg - Förskola X

- **Modersmålsstöd i förskolan**
- Modersmålsstöd är förskoleverksamhet på barnets modersmål. Förskolan skall medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål. Vill du att ditt barn ska få modersmålsstöd kontaktar du förskolans rektor.

Modersmålsstödet negligerade behov – exempel Y, en mellansvensk kommun

Kvalitetsredovisning

Målen

- Vi ska arbeta med barnens likheter och olikheter, göra barnen uppmärksamma på att vi har olika attityder och värderingar.
- Vi har alltid ett aktivt tänk kring detta. Vi har köpt extra material kring ämnet. Vi har ett förhållningssätt som främjar olikheter, vi diskuterar och reflekterar kring våra olikheter och att vi har olika kompetenser. Detta står i Läroplan för förskola 98 reviderad 2010(2010)

Modersmålsstöd

- Vi arbetar med att synliggöra barnens olika språk och kulturer. Vi har ett medvetet tänk kring olikheter där är självklart barnens språk inräknad. Vi har ett språkombud på förskolan som aktivt arbetar med barnens språk tillsammans med all personal. **Vi pratar vårt modersmål som är svenska.** Vi har ett aktivt samarbete med föräldrar vars barn som är två- språkiga.

Modersmålsstödetets negligerade behov – exempel från en mellansvensk kommun

Kvalitetsredovisning

Normer och värden - Mål

- **Mål:**
- Öka barnens förmåga att visa respekt för varandra och vår miljö.
- Likabehandlingsplan.

Modersmålsstöd

- **Hemspråksträning sker inte på förskolan. För detta krävs minst 5 barn med samma hemspråk och att det är det språk som används i hemmet.** (Kommunens regler). Vi informerar föräldrarna om vikten att tala sitt eget språk i hemmet med barnen. På förskolan talar vi svenska och är goda språkförebilder. För att stödja och stärka barnen i sin tvåspråkiga identitet lyfter vi fram, bejakar och belyser att man kan prata på olika sätt i olika familjer.

Modersmålsundervisning – grundläggande kunskaper resp. dagligt umgängesspråk

Två kommuner 2012:

Umeå

- **Umeå:** ”Modersmål är ett ämne som man kan få betyg i, då kan man inte ge undervisning för dem som saknar grundläggande kunskaper”, 50/120 får ingen modersmålsundervisning;
- satsar på revitalisering, ’men vi vet inte riktigt vad det är’; utvecklingschef Lena Enmark

Kalix

- **Kalix:** ”Det ingår inte i skolans uppgifter att stödja dem som inte lär sig sitt språk i hemmet”, 37/69 får inte modersmålsundervisning; Utbildningschef - Charlotte Sundqvist

Men om det finns ett krav på modersmålsstöd i förskolan...?

- Om man inte behöver ha det som dagligt umgängesspråk men ska ha grundläggande kunskaper, är det sannolikt förskolans uppgift att skapa dessa grundläggande kunskaper, också baserat på de nya direktiven om satsning på flerspråkiga barn i förskolan
- (Nationella minoriteter i de administrativa områdena för finska, meänkieli och samiska)

Modersmålsundervisningen - argument för att INTE ge modersmålsundervisning

Formuleringar – kommuners ”vetorätt” - förr

- Dagligt umgängesspråk (motsvarande)
- Behörig lärare
- Ingen efterfrågan
- Fem elever i kommunen (skolan?)
- Andra saker mer prioriterade (kommuner, föräldrar, lärare)

Vetorätt - nu

- Lämplig lärare
- Dagligt umgängesspråk
- **Grundläggande kunskaper**
- Betyg i ämne och uppfyllande av kunskapskraven (i år 7-9)
- Andra saker mer prioriterade (kommuner, föräldrar, lärare)
- (Nationella minoritetsspråk: 1 elev i kommunen, EJ dagligt umgängesspråk)

Slutsatser – erkända roller men missade behov

- **Lagstiftningsvägen** erkända, både i den allmänna betydelsen och i mer specifika, t ex skollagstiftning
- Den **pedagogiska** nyttan och rollen för inlärnin g av kunskap och språk erkända och forskningsunderstödda
- Rollen för en hälsosam **identitetsutveckling** erkänd
- Dess **demokratiska** roll är erkänd
- **Lagstiftningen inte implementerad** enligt 1) dess anda, 2) dess mål enligt formuleringar
- Den **pedagogiska nyttan negligerad** av både pedagoger och det allmänna, p g a andra, traditionella, ideologiska och politiska värderingar samt av motverkande pedagogiska prioriteringar

Ideologier och språkpolitik, Shohamy, 2006

Svenska/SVA

- **Lagstiftningen***: stöder
- **Ideologier**: *I Sverige talar vi svenska (inte SVA)... och engelska*, och en del talar andra språk
- **Mekanismer**: Sv komplett stöd i skolan (inte SVA)
- **Praktiken**: svenska, engelska, och SVA, + andra språk

Modersmål

- **Lagstiftningen***: stöder delvis
- **Ideologier**: Retoriken stöder; men L1 helst i hemmet och så att det inte stör skolans prioriterade områden
- **Mekanismer**: partiellt och ihåligt stöd i skolan
- **Praktiken**: modersmål på undantag, nationella minoritetsspråk visst stöd

Challenges for Sweden...

“Growing ethnic inequalities are probably the Achilles heel of the present-day Swedish education system. The upward shock in immigration, which probably means a most valuable asset in the long run, has given rise to serious problems in **the short run**. ...the range of problems relating to immigration is obviously much wider [than language related issues]: it comprises socio-economic inequalities, segregation, cultural barriers, xenophobia and discrimination etc. A comprehensive educational priority programme for immigrants is needed to tackle the problem in its various dimensions” (OECD, 2005:47)

(1,8 Million with L2-Background)

I budgetpropositionen för 2013 presenterar regeringen insatser på totalt 409 miljoner kronor 2013-2016 för att förbättra utbildningen för utrikesfödda elever. Regeringen föreslår bl.a. förbättrad kartläggning av och utökad undervisningstid för nyanlända elever. Rektorer och lärare ska bli bättre på att stödja utvecklingen i svenska för elever med annat modersmål. *Modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål omnäms inte i regeringens promoria "Ökad undervisningstid för nyanlända - och andra satsningar för en bättre utbildning för utrikes födda elever"* ... **ok för "assimilationsintegrationen", men är detta A comprehensive educational priority programme ...? Undrar JL**